

press release

ผลวิจัย “สแตนด์ดาร์ดชาร์เตอร์ด” ชี้ ไทย-จีน มีแนวโน้ม “แก่ก่อนรวย”

- หนึ่งในห้าของประชากรไทยและจีนจะเข้าสู่วัย 65 ปีขึ้นไปภายในปี พ.ศ. 2578 ซึ่งถือว่าเป็น “สังคมผู้สูงอายุระดับสูงสุด”
- ชี้การลงทุนด้านการศึกษา การรักษานี้ภาครัฐในระดับต่ำ และการยกระดับการมีส่วนร่วมในภาคแรงงานของสตรีจะช่วยบรรเทาผลกระทบด้านเศรษฐกิจได้
- คาดตลาดผู้บริโภคในกลุ่มสูงวัยมีศักยภาพในการเติบโต โดยเฉพาะตลาดเกิดใหม่ในทวีปเอเชีย

5 เมษายน 2560 กรุงเทพฯ - ในโลกตะวันตก ประชากรสูงวัยเป็นประเด็นปัญหามานานนับทศวรรษแล้ว แต่ในอนาคตสังคมที่จะมีประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุดคือ เอเชีย ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศจีนตอนนี้มีประชากรที่อายุมากกว่า 65 ปีถึง 131 ล้านคน ซึ่งมากกว่าญี่ปุ่น เยอรมนีและอิตาลีรวมกันถึงสองเท่า และเอเชียกำลังจะเป็นสังคมสูงวัยในเวลาอันรวดเร็วยิ่งกว่ายุโรปและสหรัฐเมื่อศตวรรษที่แล้ว

“ตามที่กล่าวข้างต้นหมายความว่า บางประเทศในเอเชีย เช่น ไทยและจีน ประชากรจะมีแนวโน้ม “แก่ก่อนรวย” ซึ่งประเทศเหล่านี้จะต้องรีบหาทางบริหารจัดการประชากรสูงวัยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มิฉะนั้นจะตกอยู่ในห่วงกับดักชนชั้นกลาง” กล่าวนางซาแมนธา อาเมอราซิงห์ นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารสแตนด์ดาร์ดชาร์เตอร์ด

เกาหลีและสิงคโปร์เป็นสังคมสูงวัยแล้ว ซึ่งหมายความว่าประชากรราวร้อยละ 7-14 อยู่ในวัย 65 ปีขึ้นไป และภายในปี พ.ศ. 2573 หนึ่งในห้าของคนเกาหลีและสิงคโปร์จะเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งในทางสถิติจัดว่าเป็น “สังคมผู้สูงอายุระดับสูงสุด” เหมือนอย่างสหราชอาณาจักรและเยอรมนี ส่วนไทยและจีนจะเข้าข่ายเดียวกันภายในปีพ.ศ. 2578

โครงสร้างสังคมสูงวัยส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ หลักๆ แล้วคือทำให้ปริมาณและคุณภาพของแรงงานลดลง และด้วยโครงสร้างของประชากรที่กำลังเปลี่ยนไปของจีน เกาหลี ฮองกงและไทย จะเริ่มแสดงผลกระทบที่จุดรั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในปีพ.ศ. 2563 ส่วนสิงคโปร์จะเห็นผลกระทบแบบเดียวกันก่อนปีพ.ศ. 2568

แม้จะมีความพยายามเชิงนโยบายใหม่ๆ ออกมาหลายอย่างเพื่อกระตุ้นอัตราการเกิดในหลายประเทศของเอเชีย แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ ในประเทศเศรษฐกิจสำคัญอย่างจีน ไทย ญี่ปุ่น สิงคโปร์และเกาหลี อัตราการเกิดยังคงอยู่ต่ำกว่าร้อยละ 2.1 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จะทดแทนจำนวนประชากรในปัจจุบันได้

อย่างไรก็ดี แม้ประชากรที่เริ่มสูงวัยในเอเชียจะเป็นเรื่องหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ผลกระทบทางเศรษฐกิจอาจหลีกเลี่ยงได้

การยกระดับคุณภาพแรงงานแม้เพียงเล็กน้อย โดยลงทุนด้านการศึกษามากขึ้น จีนอาจเลื่อนผลกระทบจากสังคมสูงวัยที่มีต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจออกไปได้มากถึง 10 ปี โดยจากแนวโน้มปัจจุบัน จีนกำลังจะเป็นแหล่งรวมแรงงานที่มีการศึกษาขนาดใหญ่ที่สุดในโลกภายในช่วงหลายสิบปีจากนี้ไป ซึ่งจะเป็ปัจจัยหนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจก่อนเกิดผลกระทบจากสังคมสูงวัย และหากมีการลงทุนมากขึ้น ผลกระทบดังกล่าวก็สามารถเลื่อนออกไปได้นานขึ้นอีก

ประเทศในเอเชียซึ่งมีหนี้ภาครัฐค่อนข้างต่ำ ยังสามารถช่วยบรรเทาผลกระทบจากสังคมสูงวัยได้ผ่านระบบบำนาญ เพื่อช่วยรับภาระค่าใช้จ่ายสังคมสูงวัยที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามระบบบำนาญในหลายประเทศของเอเชียยังเป็นไปอย่างไม่ยั่งยืน เช่น มีความเป็นไปได้ที่เงินบำนาญทั่วประเทศของจีนจะติดลบตั้งแต่ปีพ.ศ. 2573 ซึ่งภาครัฐอาจต้องเร่งหาทางสนับสนุนประชากรสูงวัยผ่านมาตรการบริการดูแลสุขภาพและประกันสังคม

นอกจากนี้ การดำเนินการรักษาระดับหรือเพิ่มอัตราการมีส่วนร่วมในภาคแรงงานให้มากขึ้น เช่น

การยกระดับอัตราการมีส่วนร่วมในภาคแรงงานของสตรีจะส่งผลกระทบได้รวดเร็วทันที ประเทศอย่างเกาหลี สิงคโปร์ จีน และญี่ปุ่นดำเนินโครงการหลายอย่าง เช่น ให้เงินอุดหนุนและเบี่ยงเบี่ยงการดูแลเด็ก และแรงจูงใจแก่พนักงานเพื่อสร้างภาวะที่เป็นมิตรต่อพนักงานในการดูแลครอบครัวมากขึ้น แนวทางดังกล่าวน่าจะเป็นหนทางรวดเร็วที่สุดในการบรรเทาผลกระทบจากสังคมสูงวัย

ประชากรสูงวัยยังอาจส่งผลกระทบต่อการบริโภคและการลงทุน แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่าตลาดผู้บริโภคสูงวัยมีศักยภาพในการเติบโตพอสมควรในประเทศเกิดใหม่ของเอเชีย โดยเฉพาะจีน

แนวโน้มที่เห็นในประเทศที่พัฒนาแล้วน่าจะเป็นตัวบ่งชี้ได้ ตัวอย่างเช่น ในสหรัฐ ภายใตปีพ .ศ.2563 คนอายุต่ำกว่า 45 จะถือครองสินทรัพย์เพื่อการลงทุนเพียงร้อยละ 11 ดังนั้น คาดว่าน่าจะเห็นรูปแบบการใช้จ่ายที่สะท้อนภาพใกล้เคียงกับที่สิ่งที่เกิดขึ้นในโลกตะวันตกขณะนี้เมื่อเศรษฐกิจประเทศในเอเชียพัฒนาขึ้น

ขณะที่รัฐบาลในเอเชียแสดงเจตน์จำนงที่จะรับมือกับปัญหาสังคมสูงวัย ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการถ่วงดุลผลกระทบเชิงลบด้วยการบริโภคที่เพิ่มขึ้นในกลุ่ม “เศรษฐกิจสูงวัย” จะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในระยะยาว

# # # #

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ ธนาकरสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)

ตรงเจตน์ นามวงษ์ ฝ่ายองค์กรสัมพันธ์

โทร. 0 2 724 8024, 08 6577 6969

Trongjate.Namwong@sc.com